

Een tabernakel bouwen

Deze parasja bevat instructies voor de bouw van de *misjkan*, het tabernakel. Best een raar idee om een woning te bouwen waar de Eeuwige in kan wonen. Want wat moeten we ons daarbij voorstellen? Eet Z/Hij van de toonbroden? Wast Z/Hij zich in het waterbekken? Steekt Z/Hij gezellig de menora aan?

De Tora stelt de Altijdzijnde voor als een (mannelijk) persoon die wandelt in de tuin, ons redt met sterke hand en ons persoonlijk toespreekt. De *targoemim*, de Aramese vertaling van de Tora, namen daar al afstand van. Als er in het Hebreeuws stond: 'de Eeuwige sprak tot Mosjé', dan werd het Aramees: 'het woord van de Eeuwige kwam tot Mosjé'. De Zohar, het grote mystieke werk uit de 13e eeuw, zei dat God overal was: *leet atar panoej mienee*, er is geen plaats zonder Hem. En er zijn huidige rabbijnen die nog verder gaan en zeggen: God is alle werelden. Al het bestaande en alle potentie samen, dat is God.

Midrasj Sjemot wijst op de parallellen tussen de schepping van de wereld en de

bouw van de misjkan. De misjkan is als het ware een microkosmos die de grote schepping weerspiegelt. Maar aan de schepping wijdt de Tora 31 verzen, en het verhaal van de misjkan beslaat maar liefst 400 verzen. We moeten vooral niet denken dat wij mensen maar wat aan kunnen rommelen met onze schepping.

Geen piefje of palletje werd aan het toeval overgelaten

De bouw van de misjkan waar de Eeuwige zou wonen werd met grote precisie voorgeschreven. Geen piefje of palletje werd aan het toeval overgelaten.

Volgens rabbi Jonathan Sacks was de constructie van de misjkan een *tikoën*, een reparatie van iets dat lang geleden verbroken was. Tegen de instructie in aten Adam en Chawa van die ene verboden boom. Detail? Nee, daardoor werd de harmonie tussen God

en mens verstoord. De bouw van een misjkan overeenkomstig instructies was een verlossing uit de verbanning uit Gan Eden, een kosmische gebeurtenis. De Eeuwige zou weer dagelijks aanspreekbaar zijn.

Als moderne mensen houden we niet zo van gedetailleerde instructies (tenzij bij een bouwpakket van Ikea). We willen autonoom zijn en creatief, en er valt op het eerste gezicht best wat te verbeteren aan het ontwerp van de misjkan. Maar dit is de paradox: door precies de voorschriften te volgen en onze kleine wil uit te schakelen, verenigen we ons met dat wat groter is dan onszelf en worden we een kanaal voor de grote Wil, de creatieve kracht van het universum. Zo kunnen we allen een *Betsalel* zijn, letterlijk: in de schaduw van de Eeuwige. De profeet Zecharja ziet in een visioen een menora en zegt dan: niet door [eigen] macht of kracht zal hij [Zerubbabel] slagen, maar door de geest van de Eeuwige. Dat geldt ook voor ons.